

باسمه تعالی

جلسه دانش افزایی معلمین روز شنبه ۲۸ بهمن ماه برگزار شد. در این جلسه در خدمت جناب آقای دکتر سلطانی بودیم. موضوع این جلسه "انگیزش در کلاس و زندگی" است.

دانش آموزان، بسیاری اوقات از نظر توانایی و استعداد یادگیری شبیه به هم هستند ولی در پیشرفت تحصیلی تفاوت های زیادی با هم دارند. این تفاوت ها گاهی اوقات ریشه در انگیزه متفاوت افراد دارد. افراد مختلف در زندگی هم از نظر سطح انگیزش با هم متفاوت هستند.

اصطلاح انگیزش تعاریف مختلفی دارد که یکی از آنها عبارت است از :

نیروی ایجاد کننده، نگهدارنده و هدایت کننده رفتار

در مورد انگیزش رویکرد های مختلفی وجود دارد به طور فهرست وار عبارتند از:

۱. رفتاری: کسب تقویت و اجتناب از تنبیه

۲. شناختی: اندیشه ها سرچشمه انگیزش هستند. تعامل موثر با محیط عامل اصلی برانگیختگی افراد است.

۳. انسانگرایی: مازلو رفع نیازها را عامل اصلی انگیزش می داند.

۴. اجتماعی فرهنگی: بودن با افراد و داشتن رابطه دوستانه متقابل با آنان عامل انگیزش است

.....

نظریه اسناد

چگونگی ادراک و تفسیر فرد از علت های موفقیت و شکست خودش عامل اصلی انگیزه فرد است.

فرض کنید دانش آموزی نتیجه ضعیف آزمون را اینگونه تحلیل می کند:

از بدشانسی دقیقا از جاهای که مسلط نبودم سوال آمده بود

معلم ما بسیار سختگیر است.

سردرد عجیبی از صبح داشتم و نتوانستم تمرکز کافی داشته باشم.

من استعداد این درس را ندارم.

به قدر کافی مطالعه نداشتم.

اگر خوب به این جملات دقت کنیم متوجه تفاوت‌های ظریفی بین آنها می‌شویم قطعا بعضی از آنها فرد را به سمت تلاش و جبران پیش می‌برد و بعضی دیگر انگیزه برای رفع نتیجه بد ایجاد نمی‌کند.

واینر نظریه پرداز سرشناس انگیزش جنبه‌های نسبت دادن را اینگونه تقسیم بندی می‌کند:

۱. مکان کنترل: موقعیت و یا منبع علت موفقیت یا شکست (درون یا بیرون از وجود فرد)

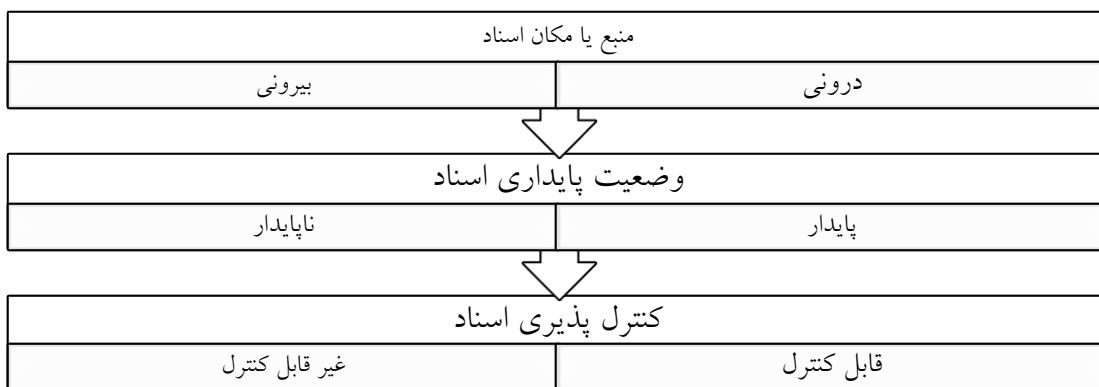
به این مفهوم که فرد علت را در درون خود جستجو می‌کند یا بیرون از وجود خود. به عنوان مثال استعداد امری درونی و سختگیری امری بیرونی است.

۲. وضعیت پایداری: ثابت یا متغیر بودن علتها (پایدار یا ناپایدار)

علت، مساله‌ای غیر قابل تغییر و پایدار است یا نه مثلا سردرد ناپایدار و استعداد پایدار است.

۳. کنترل پذیری: در اختیار فرد بودن علتها (قابل کنترل و غیر قابل کنترل)

آیا فرد می‌تواند علت و عامل را تحت کنترل خود درآورد یا نه. مثلا بدشانسی امری غیر قابل کنترل و مطالعه قابل کنترل است.

میتوانید به عنوان تمرین تلاش کنید جملات زیر را نظر نوع اسناد گوینده مورد بررسی قرار دهید:

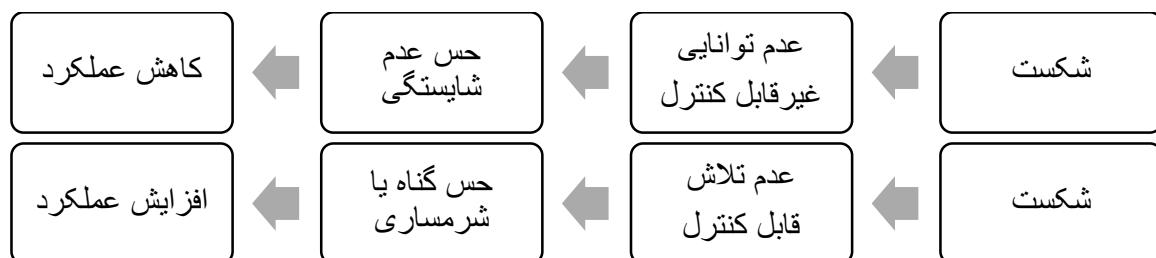
- خوب شد معلم درباره قانون بویل سوال نکرد.
- آگه مریض نشده بودم می‌تونستم طرح درس بهتری ارائه بدم.
- امتحانات آقا ارزشنگی آسون آسونه.
- من زبان نمی‌فهمم چرا آقا رحمن پور فقط انگلیسی صحبت می‌کنه.
- مطمئنم ارائه خوب میشه من استعداد هنریم خوبه.

- انتظار این نمره رو نداشتیم سبک یادگیری من با مدل آقا بهاری نمیخونه.
- وقت روی حفظ اسم کشور ها گذاشتم مطالب رو به صورت مفهومی یادنگرفتم.
- مدیر باهام لجبازی کرد وگرنه من توانایم تو علوم اجتماعی بالا بود.
- تونستم مبل جدید بخرم چون مفید خیلی دست بالا حقوق میده.
- امان از این ترافیک وگرنه من دیر نمی رسیدم.

باید دقت داشته باشید که نوع اسناد فرد میتواند روی نوع نگرش فرد و میزان انگیزه او برای تلاش و ایجاد تحول و تغییر اثر داشته باشد. بنابراین سبک اسنادی افراد یک ویژگی مهم آنهاست.

قطعا اسناد ها ناشی از نگرش فرد هستند و هر اسنادی پیامد خود را در رفتار و فعالیت فرد خواهد گذاشت.

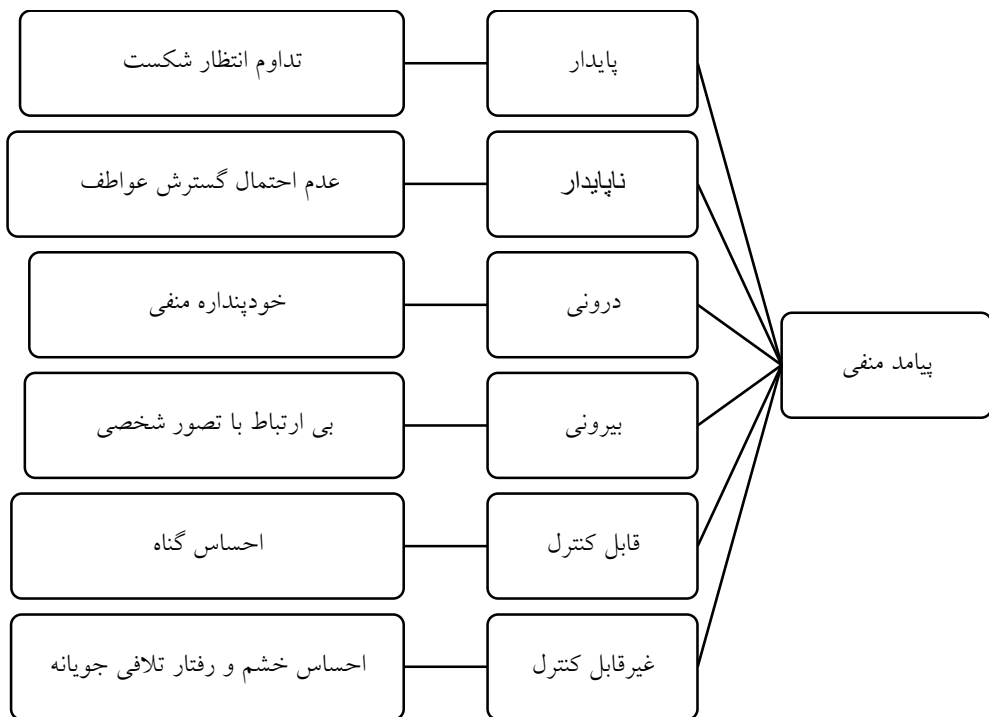
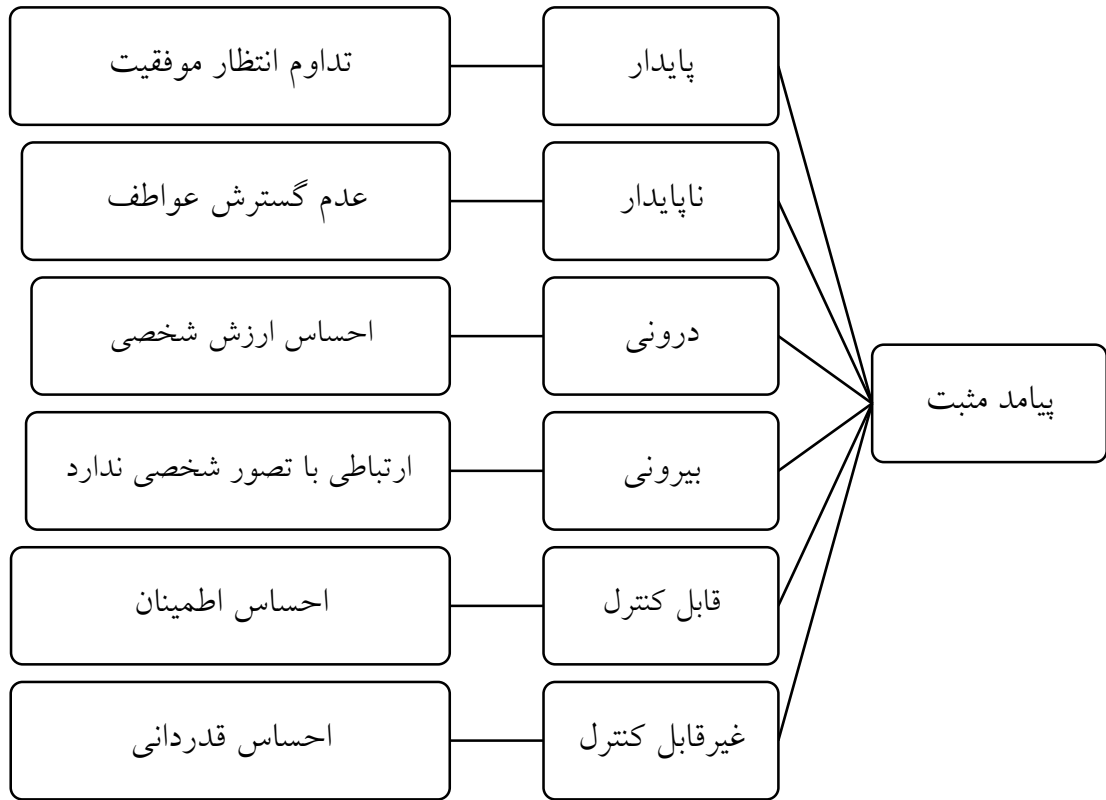
به نمودار زیر توجه نمایید:

در نمودار بالا کاملا میتوان دید که نوع اسناد چگونه بر عملکرد بعدی فرد اثر می گذارد

در زندگی عادی نیز افراد در مواجهه با مسایل مختلفی می گردند که در تحلیل آنها اسناد های مختلفی را مطرح می کنند که خودبخود پیامد خاص خود را خواهد داشت

از پیامد های عاطفی اسناد ها در وجود انسان میتوان به نمودار زیر اشاره کرد:

از آنجاییکه بخش عمده ای از نگرش و خودپنداره فرد از تلقین اسنادی فرد منشا می گیرد فلذا باید به نوع اسناد خود توجه کنیم. همینطور در کلاس درس نیز با تغییر مثبت اسناد دانش آموز می توانیم به او در رشد انگیزشی کمک شایانی کنیم بهترین راه انجام این مهم، تاکید بر اسناد های درونی قابل کنترل است تا دانش آموز با تلاش و انگیزه مضاعف در فعالیت های آموزشی شرکت کند. این موضوع در زندگی شخصی ما نیز می تواند اثر گذار باشد. افرادی که مشکلات را به عوامل بیرونی غیر قابل کنترل نسبت میدهند قطعاً انگیزه لازم برای رفع موانع و پیشرفت را ندارند پس تلاش کنیم با تمرین بر روی اسناد های مناسب زندگی خود و اطرافیان را سزشار انگیزه و نشاط نماییم.

با تشکر

محسن داودی

مدیر دانش افزایی دبیرستان مفید قیطریه